

C. SITUAČNÍ ZPRÁVA STÁTNÍ POKLADNY

Státní pokladna (SP) zahrnuje veřejné peněžní prostředky, které jsou odděleně vedeny na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny územním rozpočtům, Evropské unii, Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, dále na účtu řízení likvidity státní pokladny, na účtech mimorozpočtových prostředků organizačních složek státu, státních fondů a dalších účtech, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

Ke správě stanovených peněžních prostředků státní pokladny slouží, v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, tzv. **souhrnný účet státní pokladny**, na kterém je soustředěna většina výše uvedených veřejných prostředků včetně výnosů z prodeje státních dluhopisů. Zůstatek prostředků na souhrnném účtu je využíván při řízení likvidity státní pokladny prostřednictvím obchodování s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami s cílem minimalizace výdajů spojených s obsluhou státního dluhu.

Souhrnný účet státní pokladny

Ukazatel	v mil. Kč			
	31.3.2008 (1)	31.3.2009 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-13 347	-2 346	11 001	17,6
2. Sdílené daně určené územním rozpočtům - saldo	13 066	14 015	949	107,3
3. Sdílené příjmy ES a SR - saldo	634	623	-11	98,3
4. Sdílené daně určené SFDI, SFŽP - saldo	383	206	-177	53,8
5. Prostředky na účtech SFA	29 415	84 029	54 614	285,7
- toho: prostředky na umořovací m účtu	17 968	74 272	56 304	413,4
6. Účet řízení likvidity státní pokladny	-111 234	-101 596	9 638	91,3
7. Účet financování státního dluhu				
8. Rezervní fondy a FKSP OSS - zůstatek	81 102	2 240	-78 862	2,8
A. Celková pozice státní pokladny (1. až 8.)	19	-2 829	-2 848	
B. Účet hospodaření státního rozpočtu		2 842		
C. Souhrnný účet státní pokladny (A+B)	19	13	-6	68,4

Jak je patrné z tabulky, souhrnný účet státní pokladny byl v posledních letech tvořen především prostředky rezervních fondů organizačních složek státu (vč. FKSP) a prostředky na účtech státních finančních aktiv. V 1. čtvrtletí 2009, stejně jako v roce

2008, byly na účtech státních finančních aktiv vykazovány nejenom prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), ale především prostředky získané dřívějšími emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnného účtu SP se proti roku 2008 výrazně zvýšilo (o 56,3 mld. Kč), když na druhé straně došlo k výraznému poklesu zapojení **prostředků rezervních fondů** organizačních složek státu, jejichž zůstatek k 31.3.2009 dosáhl 2,2 mld. Kč (vč. zůstatku FKSP), což znamenalo meziroční snížení o 78,9 mld. Kč (vliv novely rozpočtových pravidel, kterou byly zrušeny převody nečerpaných výdajů organizačních složek státu do rezervních fondů a usnesení vlády č. 122/26.1.2009, kterým byly převedeny prostředky rezervních fondů OSS ve výši 32 mld. Kč do příjmů státního rozpočtu na snížení schodku rozpočtu).

Ke konci března 2009 byl na souhrnném účtu SP vykázán zůstatek ve výši 13 mil. Kč (podrobněji viz tabulku č. 6 v příloze). Tento byl součtem:

- **schodku státního rozpočtu ve výši 2,3 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 271,6 mld. Kč a výdaji ve výši 273,9 mld. Kč,

- **zůstatku sdílených daní určených územním rozpočtům ve výši 14,0 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní ve výši 37,8 mld. Kč a skutečným převodem těchto daňových příjmů územním rozpočtům ve výši 23,8 mld. Kč (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů),

- **zůstatku sdílených příjmů (cla) Evropských společenství (ES) a státního rozpočtu ve výši 0,6 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi celkovými příjmy ve výši 2,3 mld. Kč a jejich převody do rozpočtu ES (1,3 mld. Kč) a do státního rozpočtu (0,4 mld. Kč),

- **zůstatku sdílených daní určených státním fondům (SFDI a SFŽP) ve výši 0,2 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi jejich nárokem (4,1 mld. Kč) a převodem (3,9 mld. Kč),

- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 84,0 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na umořovacím účtu 74,3 mld. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,6 mld. Kč, na účtu zvláštních účelových

prostředků 4,1 mld. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní 1,0 mld. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 1,0 mld. Kč, na umořovacím účtu úvěrů EIB 0,9 mld. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 0,7 mld. Kč, na účtu státních finančních rezerv 0,3 mld. Kč, na účtu výnosů a nákladů spojených s likvidací federálních orgánů 0,1 mld. Kč a dalších),

- **zůstatku na účtech rezervních fondů a FKSP** organizačních složek státu ve výši **2,2 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a jejich čerpání převodem do příjmů kapitol, resp. saldo tvorby a čerpání FKSP,

- **zůstatku účtu řízení likvidity státní pokladny a účtu financování státního dluhu¹** ve výši **-101,6 mld. Kč**, který představoval dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,

- **zůstatku účtu hospodaření státního rozpočtu²** ve výši **2,8 mld. Kč**, který je novým účtem pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Řízení likvidity státní pokladny v lednu až březnu 2009, tj. vyrovnávání nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu v průběhu roku, se proti loňskému 1. čtvrtletí zlepšilo, když průměrný denní stav nevyužitých prostředků na souhrnném účtu státní pokladny dosahoval 7 mil. Kč proti 105 mil. Kč v roce 2008. Průměrný denní objem reinvestovaných prostředků na účtu řízení likvidity SP byl v meziročním srovnání nižší (114,2 mld. Kč proti 129,8 mld. Kč v roce 2008). Souviselo to především s výrazně nižším zapojením rezervních fondů organizačních složek státu (vč. FKSP) do souhrnného účtu SP (průměrný denní stav v 1. čtvrtletí 2009 představoval 18,3 mld. Kč proti 86,2 mld. Kč v roce 2008), když v opačném směru působilo vyšší zapojení vkladových

---

¹ Účet „Financování státního dluhu“ (ÚFSD) je nově zřízený aktivně-pasivní účet (v rámci SFAP) sloužící ke krytí (přechodného) schodku státního rozpočtu ke konci roku stanovenými vybranými zdroji souhrnného účtu státní pokladny. „Vypůjčené“ zdroje SP jsou evidovány jako pasivum na ÚFSD, které je v následujícím roce umořeno (prostředky jsou „vráceny“) z emisní činnosti.

² Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z umořovacího účtu částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na umořovacím účtu se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).

úctů státních finančních aktiv (průměrný denní stav 84,8 mld. Kč proti 37,4 mld. Kč v předchozím roce). Vyššího zapojení bylo dosaženo rovněž u prostředků státního rozpočtu - průměrné denní saldo státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2009 bylo přebytkové ve výši 3,0 mld. Kč, zatímco v 1. čtvrtletí 2008 bylo schodkové (0,7 mld. Kč). Vyšší byly i průměrné zůstatky účtů určených pro převod daní územním samosprávným celkům, státním fondům a Evropské unii. Meziroční nárůst průměrného denního zůstatku na účtech státních finančních aktiv dosáhl výše 47,4 mld. Kč a byl ovlivněn především nárůstem zůstatku umořovacího účtu (o 56,3 mld. Kč; zde jde o rozdíl koncových stavů k 31.3.2009 a 2008, nikoli průměrných denních stavů):

v mil. Kč

Průměrné denní stavý*)	Saldo běž. hospodaření SR	Zůstatky účtů pro převod daní USC, SF a EU	Vkladové účty SFA	Účet řízení likvidity SP	Účet financování st.dluhu	Rezervní fondy a FKSP OSS	Celková pozice SP	Účet hospodaření SR	Souhrnný účet SP
	1	2	3	4	5	6	7=1 až 6	8	9=7+8
leden - březen 2009	3 013	7 262	84 773	-114 152	-167	18 268	-1 003	1 010	7
2008	-748	7 085	37 363	-129 754		86 159	105		105
rozdíl	3 761	177	47 410	15 602	-167	-67 891	-1 108	1 010	-98

Průměrný denní zůstatek finančních prostředků na souhrnném účtu státní pokladny v lednu až březnu 2009 **představoval 7 mil. Kč** a proti 1. čtvrtletí 2008 se snížil o 98 mil. Kč. Tvořily jej průměrný denní schodek státního rozpočtu (3,0 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech pro převod sdílených daní územních samosprávních celků, státních fondů a Evropské unie (7,3 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech státních finančních aktiv (84,8 mld. Kč), na účtu řízení likvidity SP (-114,2 mld. Kč), na účtu financování státního dluhu (-167 mil. Kč), na účtu hospodaření státního rozpočtu (1,0 mld. Kč) a průměrný denní zůstatek rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu (18,3 mld. Kč).

Z volných prostředků souhrnného účtu bylo prostřednictvím účtu řízení likvidity státní pokladny **umístěno do krátkodobých operací** (reverzní repo operace nebo buy & sell operace) s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami **v průměru denně 114,2 mld. Kč** (ve stejném období roku 2008 to bylo 129,8 mld. Kč). Průměrný denní stav volných (nevyužitých) prostředků na souhrnném účtu SP (7 mil. Kč) byl proti roku 2008 nižší o 98 mil. Kč.